

Til Udvalget for Udlændinge og Integrationspolitik.

Vedrører den nye gratis retshjælp til asylansøgere efter Dublin III.

Denne henvendelse vedrører lovforslag L 7 planlagt vedtaget til ikrafttræden 1. januar 2014.

Forslaget giver Danmark mulighed for at tiltræde Dublin III ved en mellemstatslig aftale. Dublin III trådte i kraft for de øvrige EU lande, som deltager i samarbejdet, som Forordning 604/2013.

En af de nye regler i Forordningen er artikel 27 som i stk. 5 og 6 fremover sikrer en asylansøger gratis retshjælp i forbindelse med behandlingen over og en evt. klage i forbindelse med en overførsel til et andet EU land, som deltager i samarbejdet.

Lovforslaget argumenterer for, at denne retshjælp bør ydes af Dansk Flygtningehjælp (DF) og oplyser i 2.7.3 at dette vil indebære merudgifter årligt på anslået 2, 7 millioner kr., som foreslås tildelt DF som en forøgelse af deres eksisterende bevilling på finansloven.

Det anføres i 2.4.3.4 at DF (allerede) har betydelig erfaring med overførsel efter Dublin Forordningen, at DF i 2012 bistod omkring 300 asylansøgere om overførsel, og at DF (derfor) mest hensigtsmæssigt vil kunne varetage opgaven som rådgiver i sådanne klagesager (og den generelle retshjælp må man forstå). Det anføres endvidere at DF har betydelig viden om og særlige kompetencer indenfor reglerne om flygtningebeskyttelse herunder Dublinforordningen og at DF har et særligt kendskab til asylsystemerne i de medlemsstater, hvor overførsel typisk sker efter Dublin proceduren.

1. Disse antagelser vil ikke blive anfægtet i det følgende. Men der vil blive argumenteret for, at DF ikke er og fremtidig ikke bør være eneste aktør på området for den nye retshjælp efter Dublin III.

Denne henvendelse sker på foranledning af Den mobile Retshjælp www.mobilretshjaelp.dk, (i det følgende DMR), som mener at kunne supplere DF på de områder, hvor DF selv har erkendt problemer med deres rådgivning og at DMR dermed bør få andel i de afsatte midler på 2, 7 millioner pr. år.

Helt konkret foreslås det, at 1/3 eller 900.000 allokteres til DMR i stedet for til DF. Det kræver naturligvis et budget mv. til Justitsministeriet, som vi kan have klar i løbet af et par dage.

2. Nogle facts og nogle skøn.

Samtlige asylcentres kapacitet der p.t. ca. 6.600 personer.

De drives af Røde Kors eller af kommuner. Der er 5 centre i Jylland, som er dem, DMR planlægger at servicere. Vi kender ikke antallet af anmodninger om Dublin overførsler fra netop disse centre ud af de nedenfor nævnte 1.530. Men det drejer sig mindst om en tredjedel. Heraf vores anmodning om at få tildelt en tredjedel af bevillingen.

I 2012 fik 2.583 personer asyl. Samme år fremsatte DK anmodning om Dublin overførsel til et andet EU land i 1.530 sager.

Der skal holdes mindst en samtale i retshjælpen med alle, som har fået en afgørelse om overførsel. Mange af disse samtaler vil slutte med det for asylansøgerens nedslående budskab: Der er intet, vi kan gøre for dig. Alle regler og procedurer er fulgt.

I andre vil der være rimelig anledning til at klage til Flygtningenævnet. Enten over procedurefejl - eller vigtigere - på basis af den humanitære klausul i Forordningen (nu artikel 17) som DK efter den nyeste afgørelse i EU Domstolen SKAL forholde sig til. Sammenholdt med, at familiebegrebet som

bl.a. er en begrundelse for anvendelse af klausulen, bliver udvidet med Dublin III.

Hvor mange, som udover samtalen skal have bistand til at klage, er p.t. et skøn.

En normal samtale i retshjælpen kan formentlig som minimum sættes til en halv times forberedelse for den, der rådgiver, og en times samtale med asylansøgeren (med tolk).

Forudsat at den, der skal yde retshjælpen, ingen transporttid har således at asylansøgeren rejser til retshjælpen.

Anslået 4 samtaler pr. dag inkl. udfærdigelse af evt. klageskrivelser.

Tallene er formentlig noget overkanten af, hvad det i praksis vil være muligt at nå op på.

Geografisk er af 5 af de i alt 11 asylcentre placeret i Jylland. De fleste drives af kommuner og 1 af Røde Kors.

3. En vurdering af DF og DMR's muligheder for at yde retshjælpen.

Generelt gælder at EU næppe vil acceptere en retshjælp, som ikke opfylder et krav om at asylansøgeren har mindst et face to face møde med rådgiveren og har gratis tolkebistand under hele retshjælpen.

a. DF.

For tiden består DF's rådgivning af:

En telefonisk rådgivning uden tolkebistand.

Et tilbud om personlig rådgivning i DF's lokaler i København med tolk. Så vidt vi ved betaler et asylcenter for rejsen og DF for tolkebistand.

Et besøg i asylcentre, der, så vidt vi forstår, er generelle informationsmøder, som ikke er baserede på individuel rådgivning. De planlægges afholdt med jævne mellemrum. Vi ved ikke, hvor ofte det er sket på de enkelte centre og hvordan DF har tacklet problemet med tolke. Så vidt vi ved taler samtlige asylansøgere mere end 50 forskellige sprog.

En videotjeneste, som består i at hver center af DF har fået installeret videofaciliteter, således at en asylansøger kan tale på Skype med en medarbejder i DF (bistået af en tolk?) og få rådgivning. Der er vist nok afsat en dag om måneden pr. center med denne ydelse.

Vi ved ikke, om DF fremover vil være indstillet på at sende medarbejdere til Jylland.

DF har selv i sin brochure "Hvor skulle vi vide det fra" været kritisk overfor den rådgivning, der p.t. ydes.

b. Røde Kors, som driver en række asylcentre, yder ikke selv retshjælp.

c. Kommunerne yder ikke selv retshjælp og synes at være i tvivl om, hvordan de griber det an.

c. DMR har organiseret det på følgende måde:

Vi startede som Den mobile Retshjælp i 2012. I modsætning til alle andre retshjælpe kan vi nås med en mail. Vi har telefonservice 10-14 alle hverdage. Vi har base i Århus.

Bemandningen er en daglig leder (undertegnede) og 10 jurastuderende, som er på telefonvagt to og

to i telefonernes åbningstid. De studerende er så vidt muligt udvalgt efter sprogkunderskaber. Vi har således studerende som taler arabisk, kurdisk, farsi, somalisk og russisk. Det er sket som led i en bevidst strategi om også at ville servicere socialt udsatte udlændinge, herunder asylansøgere. DF har ikke, så vidt vi ved, udnyttet tilsvarende muligheder.

Den oprindelige målgruppe for DMR var og er stadig hjemløse og andre udsatte grupper. DMR er godkendt af Civilstyrelsen som retshjælp og er 100% finansieret med en bevilling på p.t. 847.000 om året fra Civilstyrelsen.

Lederen af DMR driver også advokatvirksomhed med speciale i udlændingeret specielt de EU retlige aspekter. Han har ført mange retssager for udlændinge ved de almindelige domstole og Flygtningenævnet. Et par præjudicielle afgørelser ved EU Domstolen er under opsejling. DF har ingen advokater ansat med den erfaring, det giver en organisation.

DMR har nu besluttet at udskille asylrådgivningen i en selvstændig forening, som foreløbig har fået navnet "Dublin" og hvis formål udelukkende er at yde retshjælp efter Dublin Forordningen. Denne forening vil være modtageren af en evt. bevilling fra Justitsministeriet. Der vil være betydeligt personsammenfald i de to foreninger. Den nye forening vil kunne være operativ fra 1. januar 2014. Vi tvivler på, om DF kan præstere noget tilsvarende, idet DF formentlig bl.a. skal ansætte og måske oplære nye medarbejdere. Tilsammen kan lederen og de studerende nemt matche antallet af rådgivninger ydet af DF.

DMR har indgået en midlertidig aftale med Vesthimmerlands kommune om at holde info-møder for de asylcentre, kommunen driver. Det foregår foreløbig en gang om måneden ved at en repræsentant for DMR mødes med en gruppe asylansøgere på den sprogscole, kommunen driver. Kommunen samler asylansøgerne i fire grupper pr. gang efter det sprog, de taler. Der er afsat halvanden time til hver sproggruppe herunder til individuel rådgivning. Det sidste har der vist sig at være et stort behov for. Alle får også tilbudt at rejse til Århus for individuel rådgivning.

Problemet med den nuværende ordning er tolkebistanden: Kommunen har fundet penge til tolke indtil jul, men har derefter ingen bevilling til tolkebistand til retshjælp. Den nye Dublin forening arbejder på at få tilsvarende aftaler med de to andre nordjyske kommuner, hvor der er asylcentre: Jammerbugten og Thisted kommune. De forventes at være på plads indenfor den næste måned. Dermed vil DMR dække rådgivning i noget, der formentlig svarer til 1/3 af asylansøgere i Danmark. Vi er åbne for et samarbejde med Røde Kors om deres centre i Midtjylland, men har indtil nu ikke gjort noget for at diskutere sagen med dem. Vi ønsker at koncentrere vores arbejde geografisk til Jylland, således at asylansøgerne har en let mulighed for at mødes med os istedet for at skulle rejse til København. Det er nærmest umuligt at nå til København og tilbage på en dag, hvis man opholder sig i et asylcenter i Hanstholm.

Det vil måske være praktisk, at den nye forening får lokaler i f. eks. Ålborg. Alternativt er vi indstillede på at tage ud på centrene, hvis de kan stille et lokale til rådighed.

Efter Forordningen afgør Danmark om Retshjælpen kun skal tilbydes af en eller flere organisationer og ikke som led i den almindelige retshjælp. Det er fornuftigt idet området kræver specialviden.

mvh.

Tage Gøtttsche

Daglig leder af Den mobile Retshjælp (DMR).

